ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

50

Brno 2009

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal
Ročník 50
Volume 50

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozlowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: LaTeX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography Fotografie levalloiského hrotu nalezeného při výzkumu paleolitické lokality Tvarožná-Za školou. Srov. studii P. Škrdly a kol. obr. 5:1. Foto J. Špaček.
A foto of the Levallois point found in the Paleolithic site Tvarožná-Za školou. See the study of P. Škrdla et. al. Fig. 5:1. Photo by J. Špaček.

Adresa redakce
Adress Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
Webové stránky s pokyny pro autory: http://www.iabrno.cz/pv

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648
Vydáno v Brně roku 2009
Copyright ©2009 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

RK55. Na sídlišti bylo prozkoumáno 2185 objektů (celkem 3635) LnK, MMK, KZP, věteřovské skupiny, velatické kultury, platěnické kultury, z pozdní doby římské a 60 hrobů na pohřebištích KZP, velatické kultury a ze střední doby hradištní. Lokalita leží na jižním svahu mírného návrší východně od Hulína, ohraničeného na severu říčkou Rusavou a na jihu potokem Žabínek. Lokalitu s nadmořskou výškou 193–198 m lze identifikovat v mapě MZ 1:10 000, list 25–31–08, v souřadnicích Z s.č.:J s.č.: 105 mm:245 mm, 203 mm:172 mm, 196 mm:220 mm.

Na ploše lokality bylo zkoumáno 12 jam (celkem 50) věteřovské skupiny. V jedné zásobní jámě byla identifikována keramika velatické kultury. Této kultuře náleží i malá skupina žárových hrobů na SV okraji lokality. Jde o mělké jamkové hroby s několika nádobami a žárovým pohřbem.

Marek Kalábek, Pavlína Kalábková, Jaroslav Peška

Resumé

Hulín (Bez. Kroměříž) „Višňovce". Věteřov–Gruppe. Velatice Phase der mitteldonauländischen Urnenfelderkultur. Siedlung. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

Hulín (okr. Kroměříž)

Hulín 1 „U Isidorka". Nitranská kultura. Věteřovská skupina. Sídliště. Záchranný výzkum.

Během stavebních prací na stavbě D1-0135 byly na západní a jižní straně lokality Hulín 1 odkryty a prozkoumány 134 objekty z různého období pravěku.

Lokalita se nachází na mírném navrší, ke kterému ze západu přiléhá inundace řeky Moravy. Z východní strany lokalitu vymezuje cesta Hulín–Přerov (viz Berkovec, Peška 2005; 2006).

Archeologické práce na lokalitě probíhaly už v letech 2004–2005 a během těchto dvou sezon předstihového výzkumu bylo zde prozkoumáno polykulturní sídliště a pohřebiště.

V měsíci červnu 2008 byl stavebními prácemi odkryt prostor na západní straně dříve zkoumané plochy, oddělené od ní potokem Hluboká. Archeologickým výzkumem se podařilo zachránit 100 objektů patřících do období laténu (identifikace na mapě – viz kapitola doba železná).

V měsíci září a říjnu byla zkoumána přeložka plynovodu, která se nacházela na jižní straně „starého" výzkumu, v prostoru mezi silnicí Hulín–Přerov a potokem Hluboká.

V rýze plynovodu byly odkryty 34 sídlištní objekty, především zásobnicové jámy, které na základě předběžného zpracování lze zařadit do starší doby bronzové, a to nejpravděpodobněji do věteřovské skupiny. Stejně datujeme také nález dvou špatně dochovaných lidských koster uložených ve skrčené poloze na dně sídlištního objektu. Pravděpodobně do nitranské kultury patří soubor 8 hrobových celků odkrytých v západní části výkopu. Zdá se, že rýhou byly porušeny celky většinou mělce zahloubené do podloží (ve dvou případech nezachycena hrobová jáma), orientované S–J (2 celky), V–Z (2 celky) a SV–JZ (2 celky).

Antropologický materiál se dochoval ve velmi špatném stavu v sedmi hrobech. Lidské kostry byly uložené ve skrčené poloze na boku.

Jenom ve třech hrobech byly nalezeny milodary. V jednom hrobě se našel malý džbáneček zdobený otiskem šňůry, v dalším hrobě kostěné šídlo a pazourkový úštěp a v posledním hrobě kostěné korálky.

Hulín 4 „Vrbičné". Starší doba bronzová (nitranská kultura?). KLPP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V průběh stavby dálnice D1 bylo v prostoru mimoúrovňové křižovatky ležící na severovýchodní straně Hulína odkryto 86 objektů z různého období pravěku (viz kap. Eneolit).

Mezi nimi – v severní části lokality – byla objevena skupina cca 40 objektů, které s největší pravděpodobností lze datovat do období existence nitranské kultury. Z objektů byl vyzvednut nekvalitní soubor archeologických artefaktů, jako jsou zvířecí kosti, několik fragmentů kamenných zrnotěrek a většinou atypické keramické fragmenty nádob.

V jednom z objektů, ležících v centrální části výzkumu, bylo odkryto několik keramických fragmentů větší nádoby – amfory. Provedení vnější úpravy a dochovaný ornament dovolují datovat tuto keramiku do mladší, slezskoplatěnické fáze kultury lužických popelnicových polí. Zřejmě do stejného období patří i v nedalekém objektu nalezená bronzová jehlice.

Arkadiusz Tajer

Literatura

Berkovec, T., Peška, J. 2005: Hulín (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 46, 231.

Berkovec, T., Peška, J. 2006: Hulín (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 47, 127–128.

Resumé

Hulín (Bez. Kroměříž). „U Isidorka". Nitra Kultur. Ältere Bronzezeit. Gräberfeld. Siedlung. Retttungsgrabung. Hulín (Bez. Kroměříž). „Vrbičné". Nitra Kultur. Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

Hulín (k. ú. Chrášťany, okr. Kroměříž)

„Záhumení". VS. Sídliště. Záchranný výzkum.

Během archeologických dohledů na stavbě rychlostní komunikace R 55 Skalka–Hulín bylo objeveno u obce Chrášťany větší množství sídlištních jam věteřovské skupiny.

Lokalita se nachází na mírném návrší západně od obce a je identifikována na mapě ZM ČR 1:10 000, list 25–31–13, těmito koordináty: 186 mm od západní sekční čary (ZSČ) a 380 mm od jižní sekční čary (JSČ), 193 mm od ZSČ a 380 mm od JSČ, 202 mm od ZSČ a 353 mm

Obr. 7: Jívová-Tepenec. Plán lokality znázorňující postup archeologických výzkumů. *Fig. 7: Jívová-Tepenec. Plan of the site illustrating areas of archaeological excavation.*

od JSČ, 208 mm od ZSČ a 355 mm od JSČ, 210 mm od ZSČ a 350 mm od JSČ, 198 mm od ZSČ a 331 mm od JSČ, 197 mm od ZSČ a 335 mm od JSČ, 198 mm od ZSČ a 340 mm od JSČ. Od listopadu se zde podařilo prozkoumat 160 převážně zásobních jam, které lze na základě nalezeného keramického materiálu datovat do starší doby bronzové a věteřovské skupiny. Většinou se jednalo o kruhové zásobní jámy hruškovitého a trapézovitého řezu o průměru do 2 m a hloubky 1,5–2 m. Ve čtyřech zásobních jámách bylo nalezeno celkem šest lidských koster. Z toho čtyři dochovány celé uložené v anatomické poloze a zbývající dvě pouze ve fragmentech.

Výzkum bude pokračovat i v příštím roce 2009.

Martin Paulus

Resumé

Hulín (Kat. Chrášťany, Bez. Kroměříž). „Záhumení". Věteřov–Gruppe. Siedlung. Rettungsgrabung.

JÍVOVÁ (OKR. OLOMOUC)

„Tepenec". KLPP – slezskoplatěnická fáze, pozdní doba bronzová. Hradisko. Záchranný výzkum.

V měsících červenec až září roku 2008 proběhla V. etapa záchranného archeologického výzkumu na lokalitě Jívová-Tepenec, která byla vyvolána další fází rozšíření dobývacího prostoru Bělkovického kamenolomu (obr. 7).

Během výzkumu bylo na ploše o velikosti 75 × 20 metrů nacházející se v prostoru předhradí středověkého hradu a hradiska KLPP prozkoumáno kulturní souvrství obsahující artefakty datované do pozdní doby bronzové – slezskoplatěnické fáze KLPP a vrcholného středověku a několik kůlových jamek a sídlištní jáma z pozdní doby bronzové. Množství keramiky pocházející z kulturního souvrství je poměrně značné, jde o několik stovek až tisíc kusů (viz kapitola Středověk).

Vendula Vránová

Resumé

Jívová-Tepenec (Olomouc district). The Late Bronze Age. The Middle Ages. Hillfort. Castle outer area. Rescue research.

During rescue archaeological research in Jívová-Tepenec cultural layers and a few sunken features were investigated with large number of archaeological material (especially pottery, daub, stone artifacts). Explored layers and features are dated back to the Silesian–Platěnice Culture and to the Middle Ages. A few postholes and one settlement pit are dated to the Silesian–Platěnice Culture.